

se pacis auctores & arbitros præbuere : hinc Severinas, 1485
inde Lodovicus Sforzia, nunciis citro ultroque missis,
rem non solum Galliæ, ubi res gerebatur, sed toti Ita-
liæ optatam moverunt. Sed dum de pace agitur, aut cer-
te non multo ante, circa Ferrariam Respublica parum
prosperè gesta est. Irruperant ex Veneta statione, quæ ad
Obscurum Lacum erat, plures peditum centuriæ, omnia-
que suburbana loca circa Ferrariam terroris compleve-
rant: tentarant ad hæc Veneti ductores, hostem infidiis
excipere. Sed ille tam diu intra urbis munitiones se te-
nuit, donec composito agmine, Venetum se in castra re-
cipere vidit; tum paucas equitum in eum turmas immi-
sit, quæ, per equitem levis armaturæ certamine injecto,
usque ad id Parci latus quod Casagiam respicit, hostem
pugnando distinuerunt. Hic vero turbatis ordinibus, Vene-
tus in fugam actus, per fossas & aggeres viis circumjectos
præceps datus est: multi cæsi sunt, plures vulnerati, capti
autem plurimi: quadringenti & amplius in hostium potesta-
tem venere, qui, adeptis armis (ut Italici militiæ mos
est) dimissi sunt. Thronus ad Obscurum Lacum legatus,
per hos dies, aut certe non multo ante, morbo implicitus,
ubi Venetias delatus est, ex humanis decessit. Pax inter-
rim ad exitum spectabat; induciisque utrinque indictis,
ex Verona videndi studio in castra me contuli: ubi a Ni-
colao Pisaurio & Luca Pisano legatis (ad quos cum
Trivisani literis veneram) benigne acceptus utraque ca-
stra per ocium lustravi: ea haud multum sunt mihi visa
inter se distare. In eo magnum apparuit discrimen: quod
ubi ab Alphonsi tabernaculum accessi, non sine stupore
publica omnium Italiæ Principum ac populorum signa
in ejus vestibulo præfixa intuitus sum: quo spectaculo ju-
dicavi, quantam belli molem Venetum imperium ad
eam diem sustinisset.

Pax, ut dixi, aliquanto antea a ducibus mota, per
eos dies his conditionibus secuta est: ut Veneti Asulam,
Romanium, & quicquid eo bello in Gallia amisissent,
reciperent: ipsi vero, deductis citra ultraque Padum præ-
fidiis,